

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
PL 21, 62101 LAPUA
Puh. (06) 433 5700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

Kamarikeskustelua rukoilevaisuudesta

Keskustelijoina lakkautetun Suomen rukoilevaisen kansan yhdistys r.y:n puheenjohtaja Simo Koivunen Hinnerjoelta ja Jaakko Löytty Ylöjärveltä.

Tampereella 20.3.2019

Tervehdys, Simo.

Lueskelen Armon lapset veisatkaa -virsikokoelman esipuhetta vuodelta 2006. Rukoilevaisvirsiens uudistamisesta siinä sanotaan, että ”tehdään vääryyttä nyt elävälle ja tuleville sukupolville, jos rakkaita virsiä ei saateta sellaiseen asuun, että niiden sanoma voi edelleen auttaa murheellisia Herramme Kristuksen tarjoamaan iloon”. Hienot olivat meillä aatokset tuolloin, Simo, kun askartelimme meille rakkaiden virsien parissa.

Muistan tuon työskentelyn erittäin silmiä avaavana. Pidimme kokouksia Eurajoen opistolla. Sinun ja minun lisäksi ryhmään kuuluivat **Sisko ja Harri Raitis, Paula Ilén, Kaija Pispä, Juha Järvinen, Mertti Haavela, Tapio Seppälä ja Heikki Vanha-Rauvola**. Varsinkin Sinä, Sisko, Mertti ja Heikki edustitte syvää rukoilevaisvirsiens tietämystä. Paljon saimme Kaijan kanssa oppia ja evästystä virsiens tekstiens muokkaamista silmällä pitäen.

Minulle avautui monta uutta näkymää suomalaisen kansanveisuun maailmaan. Ensinnäkin löysin monen körttiläisistä Siionin virsistä tutun virren alkumuodot. Usein ne olivat paljon ”tuntehikkaampia” kuin nykyisin veisattavat versiot. Toiseksi opin veriteologiaa ja morsiusmystiikkaa ymmärtämään uudella tavalla. Että Kristuksen morsiameksi pääsemistä voi kaivata myös ”paikkapyllyinen ja pussihousuinen” partasuu äijänköriläskin. Tästä piti Heikki meille hyvän oppitunnin.

Meille körttiläisille on opetettu moneen kertaan, että kirkko tai seurakunta on Kristuksen morsian. Ja että on epätervettä haikailla henkilökohtaista morsiameksi pääsemistä. Rukoilevaisvirsiens pohjalta morsiusmystiikassa on paljon tunnetta ja hivenen komiikkaakin, jos oikein ymmärrät ajatukseni. Haavoista veisaaminen lisää myös syntisen ja Vapahtajan likeistä suhdetta.

Tällainen kielikuvasto opettaa ainakin minulle uskonnon henkilökohtaisuutta. Virsiens kautta keskustellaan suoraan Syntisten Ystävän kanssa. Rukoilevaisvirsiens tässä läheinen seurustelusuhde on väkevästi niihin sisälle kirjoitettu. Ne herättävät minussa erittäin syvällä uinuvan pienen pietistin ja hiukan hölmistyneen herrnhutilaisenkin. Nykypäivän arkikörttiläinen on aika maallistunut ja liikaa hetkessä elävä puuhastelija.

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
PL 21, 62101 LAPUA
Puh. (06) 433 5700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

Pystytkö Sinä, Simo, näkemään vielä vanhoilla silmilläsi näiden vuosisataisten virsien merkityksen nykypäivänä? Mitä ne voisivat opettaa meille? Ja miten ne voisivat tuoda meille sellaista, minkä olemme historian saatossa unohtaneet. Olen myös huolestunut rukoilevaisten kirkollisen siiven jaksamisesta. Eurajoen opiston ympärillä toiminut Suomen rukoilevaisen kansan yhdistys lakkautettiin. Miten nyt saatte joukot pitämään yhtä?

Tässä olisi hiukan aiheita kirjeenvaihtoomme. Kaikkeen ei tarvitse kerralla vastata. Pala palalta riittää. Ja minultakin saa kysyä. Näiden rakkaiden virsien äärellä kaiketi kumpikin kyselemme, että auttavatko ne edelleen ”murheellisia Herramme Kristuksen tarjoamaan iloon”. Veisaanpa näitä miettiessäni tämän kirjeen saatteeksi vielä pätkän Sielun lintusen (ALV 112:1) virrestä: ”Oi Nousemus ja Elämä, mun Paimeneni väkevä, sä, Jeesus, kuule pyyntöni, ja ole matkakumppani.”

yst. Jaska

Eurajoella 2.4.2019

Terveiset

ja myös kiitokset kirjeestäsi! Anteeksipyyntö hitaasta reagoinnistani. Vanhana sitä hidastuu ja moniin asioihin tarvitaan enemmän aikaa — varsinkin aloittamiseen, vaikka se olisi mieluistakin. Ei vain tahdo saada aikaan. Lukeminen ja kirjoittaminen on ollut vähän hankalaa ja vasemman silmän kaihileikkaus odottaa maanantaina Porissa. Toivottavasti se helpottaa.

Kolmetoista vuotta on tosiaan kulunut kirjamme valmistumisesta ja sitä edeltäneistä istunnoista ja laulamisesta — se oli hyvin tärkeää ja yksi päämääräkin — parempi laulettavuus, onhan ”Achrenius” laulettaessa ja soitettaessa varsin haasteellinen, koska eri kohdissa nuotti etsii tavua ja myös toisinpäin. Laulajan ja soittajan on vain tiedettävä, miten missäkin kohdassa menetellään. Kiitokset Sinulle ja Kaijalle sekä muille asianosaisille. Onnistuimme varsin hyvin. Samoin kielen tuomisesta nykyaikaan eli ymmärtämisessä menettämättä sanojen iskevyyttä tai merkitystä. Eihän se ollut helppoa.

Satakuntalaisen äänenpainon ja sanojen merkitys varmasti myös olivat Sinulle ja vaimollesi uusi elämys ja ihmettelynkin aihe. Otetaanpa vaikka kaikkien tuntema sana ”rieska”. Suurelle osalle se merkitsee leipää, mutta täällä sen alkuperäinen merkitys onkin maito — näin vain yhden esimerkin ottaakseni. Ja muutenkin voisin ottaa vielä esimerkin aivan muusta eli vanhan miehen ensimmäisestä kaupunkimatkasta. Kotiin palattuaan hän selosti sitä näin: ”ja sit me menttii hitsill seittemäntte voovinkki”. Nykyihminen saa hetken miettiä.

Kirjastamme otettiin toinenkin painos. Vapunaattoseuroissa ja Herännäisjuhlilla sekä seuroissa olemme sitä käyttäneet ja näin sitä olemme myyneet seuraväelle ja lähiseurakuntiin. Uutuuden

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
PL 21, 62101 LAPUA
Puh. (06) 433 5700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

viehätyksen mentyä se kuitenkin on jäänyt vähälle käytölle — aivan liian vähälle. Näin esipuheessa mainittu ”yksin ja yhdessä” tapahtuva laulaminen ei ole saanut ilahduttaa ja lohduttaa vaivaista sydäntä. Onko niin, ettei nykyihmisellä ole vaivattua sydäntä? Onhan niin, että sananjulistuksessa vanhurskauden nälän on korvannut sosiaalinen evankeliumi? Taivasikävä, josta Armon lapset veisatkaa-kirja kertoo, lienee nykyään harvojen ikävä. Muut asiat ovat tärkeämpiä.

Varmasti Suomen rukoilevaisen kansan yhdistys r.y:n lakkauttaminen tuo uusia vaiheita ja haasteita, mutta puheenjohtajana katson, että se omalla tavallaan tuli tiensä päätökseen. Vanhoja olimme jo kaikki ja voimat vähissä. Toivon, että rukoilevaisuuden kirkollinen siipi voisi jatkua muulla tavoin ja antaa lohtua ja iloa ihmisille, joilla on pyyntönä mainitsemasi ALV 112:1 ”Jeesus, kuule pyyntöni ja ole matkakumppani”.

Ystävällisesti

Simo Koivunen

Tampereella 3.4.2019

Terve, Simo.

ovinpa tämän ”kamarikeskustelumme” klangi on vanhanaikainen, kun paperikirjeitse sitä käymme. Tässä ehtii miettiä omia kantojaan satakuntalaishämäläisen hartaasti. Kiitos vain terveisistäsi ja ajatuksia herättävistä näkökohdistasi.

Rieska-sanan alkuperäinen merkitys tuo ymmärryksen raamatulliseen ilmaisuun sanan väärentämättömästä maidosta, ja sitä kautta sanan rieskasta. Maitoonhan se rieskaleipä useimmiten leivotaan, joten maitoa se rieska todellakin on. Vanhat rukoilevaisvirret säilyttävät muistissaan meidän historiaamme niin kielessä kuin laajemminkin sävelmistössään ja kerronnassaan. Sen takia on tärkeää vaalia niitä ja pitää niitä hyvässä ja veisattavassa kunnossa. Tai Sinä puhut laulamisesta, se on ihanaa niinkin. Siitä vain, minä olen tällainen mököttävä körttiukko veisaamisieni kanssa.

Kerroit meneväsi kaihileikkaukseen. Tämä tieto tuo traagisuutta viime kirjeen kysymykseeni: ”Pystytkö Sinä, Simo, näkemään vielä vanhoilla silmilläsi näiden vuosisataisten virsien merkityksen nykypäivänä?” Toivon kaiken menevän hyvin, että vielä kauan näkisit vanhoilla silmilläsi. Näkökykyä tarvitaan, sillä elämä näyttää nyt olevan täynnä eksytystä, eikä oikeaa tietä aina selvästi näy. Sinäkin kyselet, että ”onko niin, ettei nykyihmisellä ole vaivattua sydäntä?” Minäkin olen huomaavinani, ettei taivasikävä ole tämän ajan ”armon lapsen” ikävöintiä. Me vain täällä helposti viihdymme ja nautimme toistemme seurasta.

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
PL 21, 62101 LAPUA
Puh. (06) 433 5700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

Hiukan kuitenkin ystävällisesti vänkään vastaan ajatustasi, että ”sananjulistuksessa vanhurskauden nälän on korvannut sosiaalinen evankeliumi”. Kyllä meiltä nälkä puuttuu, yltäkyläisessä maailmassa elämme täällä hyvinvointikuplassamme, mutta köyhät, turvattomat ja puutteenalaiset ovat olemassa. Heidän asiansa, oikeudenmukaisuuden vaatimus tulee Jeesukselta suoraan. Jos tätä, Simo, tarkoitat sosiaalisella evankeliumilla, niin kyllähän sen nälkä nimenomaan on vanhurskauden, oikeudenmukaisuuden nälkää. Jos tarkoitat sosiaalisella evankeliumilla kristinuskon kevyttä psykologisointia, niin voin yhtyä ajatukseesi.

Jonkinmoista surua ja haikeutta olen lukevinani rivien väleistä, kun tynnesti kerrot teidän luovuttaneen rukoilevaisyhdistyksenne kanssa. Teidän liikkeessänne on ollut paljon luopumista, jakautumista ja siitä johtuvaa taakkojen kantamista. Myös Armon lapset veisatkaa-kirjan nuotintajan ja musiikillisen tietäjän Mertti Haavelan taannoinen kuolema tuo murhetta mieleeni. Hänen myötään meni hautaan paljon tietoa ja kokemusta rukoilevaisvirsiensä sävelmistöistä ja esitystavoista. Onneksi hän sai tehtyä myös säestyskirjan ALV-kirjaan. Silti tuntuu takatalvelta, vaikka kesän pitäisi jo tulla, kun näitä ajattelen.

Näissä merkeissä lopettelen tällä erää. Kevään merkkejä kaivaten veisaan / laulan Erämaa-virttä (ALV 28:4): ”Siellä kuullaan, siellä kuullaan toukomettistä. Linnun laulu raikaa pelastuksen aikaa: siellä kesä, siellä kesä loppumaton on.”

yst. jaska

Eurajoki 10.4.2019

Tervehdys, Jaakko!

Kiitos kirjeestä. En ajatellut, että julistuksen kritiikkiini voisi ajatella niinkin, että väheksyisin tai ummistaisin silmäni — joilla nyt leikkauksen jälkeen yritän tulla toimeen, vaikka vähän hämärää vielä onkin — lähimmäisten hädältä ja puutteelta. Olen työssäni ja sen ulkopuolella ollut lähellä Pelastusarmeijan mottoa: soppaa, saippuaa ja sielunhoitoa”. Miten muuten diakonia ja lähetys voisi toimia, jos lähimmäisen hätä pidettäisiin syrjässä. Myös monet järjestöt ovat minulle läheisiä — olen ollut SPR:n paikallisosaston jäsenenä ja puheenjohtajanakin 17 vuotta. Mutta mitä siitä, niinhän pitääkin. Tarkoitin, että jos pelastus yksin armosta sysätään syrjään, ollaan liian heppoisella tiellä.

Rukoilevaisyhdistyksen lopettaminen kyllä ”rassaa”, mutta ei siinä ollut paljon vaihtoehtoja. Vanhuus tulee vanhankin yhdistyksen rasitteeksi ja uudistumiseen, joka on tarpeellista — niin kuin se näkyy körttiläisyydessä — ei ole voimaa. Toivon, että Eurajoen kristillisen opiston

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
PL 21, 62101 LAPUA
Puh. (06) 433 5700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

kannatusyhdistys, jonka jäsen vielä olen, voisi jotenkin asiaa kantaa tulevaisuuteen. Ei se helppoa ole, kun valtio asettaa omia rajoitteitaan eikä varsinaiseen opiskeluun voi/saa kristillistä opetusta sisällyttää. Mutta sittenkin toivon, että seuraperinne voisi ainakin jossakin muodossa jatkua ja veisuukirjamme tulla tutuksi sekä myös käytetyksi.

ALV 28 muistutti mieleeni lapsuuden. Kun sain lahjaksi ensin pienen ksylofonin ja sitten vähän myöhemmin huuliharpun, piti ensiksi opetella soittamaan juuri tämä sävelmä. Sanottiin nimenomaan kappaletta Erämaaksi eikä Ukko-Nooaksi, jona se myös tunnetaan. Seuraavaksi kai sain harjoitella isän tekemällä viululla ja soittaa Enkeli taivaan -sävelmää. Mutta se siitä.

Mertti Haavelan varhainen kuolema oli yllätys ja kova isku. Veisujen tuntijaa ja kokoajaa sekä juhlien säestäjää on ollut ikävä. Tietääkseni hänen puolisonsa opettaja Pirjo Haavela on säilyttänyt Mertin aineiston. Säestyskirjan tekemisessä suuren vaivan näki — Mertin ehdotuksesta — euralainen Lauri Katila, joka oli toimittanut aikaisemmankin laitoksen, joka koski vanhaa kirjaa poikansa Timo Katilan, joka on Rauman musiikkikoulun opettajana, avustamana. Suuret kiitokset myös heille.

Katselin tässä ALV 104 ja 105. Siinä on kaksi ”suomennosta” HS 106:sta. On hyvä, että otimme molemmat veisukirjaamme. Mika Nuorvan tekemä tuntuu modernimmalta ja ehkä körttiläiseltä. Sehän oli ensin ja sitten Sinä vaimosi kanssa saitte tehdä uuden version. Se lienee suuremmassa käytössä. lankaikkinen elämä alkaa täällä jo maiden päällä ja kestää iäti taivaassa. Ja jos se ei voi täällä alkaa, ei se voi jatkua taivaassakaan. Silloin ”saa rauhan sielu Luojan luona, ei siellä tunneta ikävää”.

Yst. Simo

Tampereella 16.4.2019

Moron, Simo.

Hienoa, että leikkauksesi meni onnellisesti, ”vaikka vähän vielä onkin hämärää”. Tämä pieni kirjeenvaihtomme on ollut antoisaa. Muistinkin, että olet asian mies. Tunnet perinteen omakohtaisesti ja sen lisäksi kuljet jalat maassa, et hосу liian korkealentoisia. Kiitos näistä lämmittävästä ajatuksista.

En malta olla vielä siteeraamatta Armon lapset veisatkaa -kokoelman virttä 120:6. ”Kun täällä puolittain / silmillä hämärillä jo Herraa kaukaa katsellessa ilon saa.” Sinä kaikesta kirjoittamastasi päätellen näet jo kaukaa taivaan iloon, vaikka silmäsi ovat vielä leikkauksen jäljiltä hämärät. Mainitsemasi Mika Nuorva muokkasi samaa virttä (SV 255:3) körttiläisten Siionin virsien

**HERÄTTÄJÄ-
YHDISTYS**

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS

PL 21, 62101 LAPUA

Puh. (06) 433 5700

www.h-y.fi

www.herattajajuhlat.fi

uudistettuun laitokseen näin: ”Kun täällä tähyilen / silmillä hämärillä, kaukaakin Herraa katsellessa rauhan saan”. Siis iloa ja rauhaa kaipaamme molemmat, rukoilevaiset ja körttiläiset.

Samaa porukkaa, Simo, olemme molemmat, vaikka hiukan sanamuotomme vaihtelevat. Virret ovat kuitenkin juuriltaan yhteisiä, niin kuin on uskommekin. Olen täysin samaa mieltä kanssasi siitä, että ”jos pelastus yksin armosta sysätään syrjään, ollaan liian heppoisella tiellä”.

yst. jaska